ECLI:LV:AT:2019:0613.C30556518.8.L
Lieta Nr. C30556518, SPC–11/2019
Civillietu departaments

Latvijas RepublikasSenāta
LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 13.jūnijā

Senāts šādā sastāvā:

senators referents Valerijs Maksimovs,

senatore Inta Lauka,

senatore Mārīte Zāģere

izskatīja rakstveida procesā Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurora protestu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 17.septembra lēmumu, ar kuru noraidīts SIA „GABRIELS" pieteikums par tiesiskās aizsardzības procesa apturēšanu, noraidīts SIA „Briāna Investment" lūgums par ieinteresētās personas iestāšanos lietā un SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 11.maija lēmumu pieņemts SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums un ierosināta lieta, nosakot pieteicējai termiņu līdz 2018.gada 11.jūlijam tiesiskās aizsardzības pasākumu plāna izstrādāšanai un saskaņošanai ar kreditoriem.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 11.jūlija lēmumu SIA „GABRIELS" pagarināts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izstrādes termiņš par vienu mēnesi, tas ir, līdz 2018.gada 10.augustam.

[2] SIA „Briāna Investment" kā nodrošinātā kreditore 2018.gada 28.jūnijā iesniegusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā lūgumu par ieinteresētās personas iestāšanos SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa lietā, savukārt 2018.gada 7.augustā iesniegusi iebildumus pret SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu 2018.gada 31.maija redakcijā.

[3] Tiesā 2018.gada 10.augustā saņemts SIA „GABRIELS" pieteikums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas apturēšanu.

Pieteikumā norādīts, ka SIA „GABRIELS" izstrādājusi tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, kuru ir saskaņojuši nodrošinātie kreditori un kuru galvenais prasījums kopā ir 70,85 % no kopējās nodrošināto kreditoru galveno prasījumu summas, kā arī nenodrošinātie kreditori, kuru galvenais prasījums kopā ir 100 % no kopējās nenodrošināto kreditoru galveno prasījumu summas. Tomēr tiesiskās aizsardzības procesa lietā ir strīds par tiesībām starp pieteicēju un kreditoriem.

Visi strīdi starp pieteicēju un kreditoriem, kas tiek izskatīti prasības kārtībā, pēc strīda satura attiecas uz tiesiskās aizsardzības procesa lietā esošajiem prasījumiem, kā arī uz tiesiskās aizsardzības procesā izmantoto nekustamo īpašumu. Minēto iemeslu dēļ, SIA „GABRIELS" ieskatā, ir nepieciešams apturēt tiesvedību tiesiskās aizsardzības pieteikuma lietā līdz stājas spēkā galīgais tiesas nolēmums prasības kārtībā izskatāmajās lietās Nr. C27165214, Nr. C30632316, Nr. C68361718.

Pieteikumam, cita starpā, pievienots SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns un tā pielikumi, SIA „Briāna Investment" 2018.gada 6.augustā iesniegtie iebildumi, 2018.gada 30.jūlija vienošanās par tiesiskās aizsardzības procesu uzraugošo personu.

Pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 75.panta otrās daļas 6.punktu, 256., 258.pantu, 341.^{6} panta trešo prim daļu,

[4] SIA „Briāna Investment" 2018.gada 11.septembrī iesniegusi tiesā pieteikumu par SIA „GABRIELS" maksātnespējas procesa pasludināšanu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 51.panta otrās daļas 1.punktu.

Pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

Izskatot SIA „GABRIELS" pieteikumu, tiesa laikā kopš 2014. gada divas reizes lēmusi par minētās sabiedrības tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu, proti, 2014.gada 20.martā ierosināta civillieta Nr. C30389714 un 2017.gada 10.augustā ierosināta civillieta Nr. C30572317. Abos gadījumos pieteikumi par tiesiskās aizsardzības procesa pasludināšanu atstāti bez izskatīšanas (izbeigti tiesiskās aizsardzības procesi), konstatējot, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā ietvertas saistības, attiecībā uz kurām pastāv strīds par tiesībām, un saistību apjoms būtiski ietekmē tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna saskaņošanu, kā arī šajā procesā saistīto kreditoru intereses.

Līdz ar to izskatāmā lietā tiesai vajadzēja piemērot Maksātnespējas likuma 51.panta otrās daļas 1.punktu.

[5] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 17.septembra lēmumu SIA „GABRIELS" pieteikums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas apturēšanu un SIA „Briāna Investment" lūgums par ieinteresētās personas iestāšanos lietā noraidīti, bet SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[5.1] Kā norādīts SIA „GABRIELS" pieteikumā par tiesiskās aizsardzības procesa lietas apturēšanu, civillietā Nr. C27165214, civillietā Nr. C30632316 un civillietā Nr. C68361718 prasības kārtībā tiek risināti tādi starp pieteicēju un kreditoriem radušies strīdi, kas pēc satura attiecas uz tiesiskās aizsardzības procesa lietā esošajiem prasījumiem, kā arī uz tiesiskās aizsardzības procesā izmantoto nekustamo īpašumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma sestās sadaļas 45.^{1} nodaļā „Tiesiskās aizsardzības procesa lietas" ietverto 341.^{6} panta trešo prim daļu, atzīstams, ka, pastāvot apstākļiem, kad tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns satur saistības, attiecībā uz kurām ir strīds par tiesībām, un saistību apjoms būtiski ietekmē tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna saskaņošanu, tiesai nav tiesiska pamata piemērot šā likuma 258.pantu un apturēt tiesvedību lietā, jo tiesiskās aizsardzības procesa lietas reglamentējošajā Civilprocesa likuma nodaļā noteikts, ka šādā gadījumā tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums atstājams bez izskatīšanas.

[5.2] Attiecībā uz SIA „Briāna Investment" pieteikumu par SIA „GABRIELS" maksātnespējas procesa pasludināšanu secināms, ka gadījumi, kādos tiesa izbeidz tiesiskās aizsardzības procesu, noteikti Civilprocesa likuma 341.^{8} panta ceturtajā daļā un Maksātnespējas likuma 51.pantā.

Konkrētajos apstākļos nav konstatējams neviens no iepriekš minētajās tiesību normās noteiktajiem gadījumiem, kad tiesvedība izbeidzama.

[5.3] Ja SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums atstājams bez izskatīšanas, tad SIA „Briāna Investment" lūgumā par ieinteresētās personas iestāšanos lietā norādītajam nav nozīmes, kas dot pamatu šā lūguma noraidīšanai.

[6] Par lēmumu Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors iesniedzis protestu, lūdzot lēmumu atcelt un tiesvedību lietā izbeigt.

Protestā norādīti šādi argumenti.

[6.1] Tiesai, atstājot bez izskatīšanas SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, bija jāpiemēro Civilprocesa likuma 341.^{11} panta otrā daļa un Maksātnespējas likuma 51.panta otrās daļas 1.punkts.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 17.februāra lēmumu civillietā Nr. C30389714 bez izskatīšanas atstāts SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums lietā, kas ierosināta 2014.gada 20.martā. Tāpat ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 27.novembra lēmumu civillietā Nr. C30572317 bez izskatīšanas atstāts SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums lietā, kas ierosināta 2017.gada 10.augustā.

Tādējādi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā kopumā ierosinātas trīs, bet viena gada laikā - divas SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa lietas, un visos gadījumos pieteikums atstāts bez izskatīšanas, nepasludinot tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu.

Turklāt visās iepriekš minētajās lietās SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa plānu saskaņojušo kreditoru saistības pēc būtības nav mainījušās - cesijas līgumu rezultātā mainījies tikai kreditoru saraksts. Respektīvi, SIA „GABRIELS" turpināja iesniegt analoģiskus tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumus, neskatoties uz tiesas lēmumiem, ka tiesiskās aizsardzības procesa plānos atspoguļotas saistības, attiecībā uz kurām ir strīds par tiesībām.

Līdz ar to rodas pamatotas šaubas vai SIA „GABRIELS" jau trešo reizi iesniegtais tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums ir vērsts uz

Maksātnespējas likuma 3.pantā norādītā mērķa - atjaunot parādnieka maksātspēju – sasniegšanu.

[6.2] Tāpat tiesa nepareizi piemērojusi Civilprocesa likuma 341.[8] panta ceturto daļu, kas izlemjamo jautājumu neregulē.

[6.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka kopš SIA „Gabriels" tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanas kreditoriem noteikti un ilgstoši pastāv Maksātnespējas likuma 37.pantā paredzētie ierobežojumi, kuri liedz SIA „Briāna Investment" veikt parāda 450 000 EUR piedziņu pēc izpildu dokumenta.

Tiesas lēmums par parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas neierobežo parādnieka tiesības atkārtoti iesniegt analoģisku pieteikumu (Maksātnespējas likuma 34.pants). Līdz ar to, likumā noteiktajā kārtībā neierobežojot SIA „GABRIELS" tiesības salīdzinoši īsā laikā atkārtoti iesniegt tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumus un nepasludinot SIA „GABRIELS" maksātnespējas procesu, tiek aizskartas nodrošinātās kreditores SIA „Briāna Investment" tiesības.

[7] Paskaidrojumus sakarā ar protestu iesniegusi SIA „GABRIELS", norādot, ka tā apmierināšanai nav pamata.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris protestā norādītos argumentus, Senāts atzīst, ka lēmums atceļams daļā, ar kuru atstāts bez izskatīšanas SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums un lieta šajā daļā nododama jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

[8.1] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 3.panta pirmo daļu tiesiskās aizsardzības process ir tiesiska rakstura pasākumu kopums, kura mērķis ir atjaunot parādnieka spēju nokārtot savas saistības, ja parādnieks nonācis finansiālās grūtībās vai uzskata, ka tajās nonāks.

Maksātnespējas likuma 51.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesiskās aizsardzības procesu un pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja attiecībā uz parādnieku gada laikā otro reizi ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta, bet nav pasludināta tiesiskās aizsardzības procesa īstenošana.

Civilprocesa likuma 341.[11]panta otrā daļa paredz, ka tiesa pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu un pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu Maksātnespējas likuma 51.panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā.

[8.2] Neraugoties uz to, ka SIA „Briāna Investment" pieteikumos norādīti tādi apstākļi (sk. šā lēmuma 4.punktu), kas atbilst Maksātnespējas likuma 51.panta pirmās daļas 2.punkta sastāvu veidojošām pazīmēm, tiesa, pieņemot apstrīdēto lēmumu, tiem juridiski novērtējumu vispār nav devusi. Turklāt nav paskaidrojusi šādas rīcības motīvus, par kādiem katrā ziņā nevar uzskatīt lēmumā izdarīto atsauci uz tiesiskās aizsardzības procesa lietas reglamentējošo Civilprocesa likuma nodaļu.

Turklāt, atstājot bez izskatīšanas SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, tiesa nav novērtējusi vai SIA „GABRIELS" rīcība īsā laikposmā, iesniedzot analoģiskus tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumus, kas nav rezultējušies ar šāda procesa īstenošanas pasludināšanu, atbilst Maksātnespējas likuma 6.panta 8.punktā nostiprinātajām labticības principam.

[8.3] Tāpat Senāts atzīst, ka tiesa, atstājot bez izskatīšanas tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, nepareizi piemērojusi Civilprocesa likuma 341.[8]panta ceturto daļu, kas regulē uzraugošās personas iecelšanu tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas stadijā.

Tādējādi protestā pamatoti norādīts uz to, ka tiesa kļūdaini attiecinājusi uz lietā konstatētajiem apstākļiem Civilprocesa likuma 341.[8] panta ceturto daļu.

[8.4] Pamatojoties uz iepriekš minēto, Senāts atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, nepiemērojot Civilprocesa likuma 341.[11] panta otro daļu un Maksātnespējas likuma 51.panta otrās daļas 1.punktu, būtiski pārkāpa procesuālo un materiālo tiesību normas, kas noveda pie lietas nepareizas izlemšanas, un tāpēc protests ir apmierināms.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 485.pantu, Senāts

nolēma

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 17.septembra lēmumu atcelt daļā, ar kuru atstāts bez izskatīšanas SIA „GABRIELS" tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators V. Maksimovs

Senatore I. Lauka

Senatore M. Zāģere